

**REGIONALT ROUNDTABLE
OMKRING FINANSIERING
AF
ENERGIEFFEKTIVITET**

**TORDAG, 13. APRIL 2023
09.30 – 15.30
HOTEL SCANDIC
UDGÅRDSVEJ 2, SILKEBORG**

**Funded by the Horizon 2020 Framework
Programme of the European Union**

INTRODUKTION OG FORMÅL

Formålet med det regionale roundtable er at samle nøgleaktører til en dialog om finansiering af energieffektivitet i Region Midt. Eventen vil afsætte tid til interaktive diskussioner i emne-sessioner der vil fokusere på at facilitere konkrete handlinger på det regionale niveau i samspil med nationale rammer og initiativer.

I relation til igangsatte og aktuelle initiativer vil eventen ud over en plenumsession indeholde to parallelle emnesessioner.

Den ene session sætter fokus på finansieringen af den **grønne omstilling i landdistrikterne**, som regionen aktivt støtter via den Bæredygtige Landsbypulje. Senest har Finans Danmark sammen med Landdistrikternes Fællesråd lavet et energiudspil for grønne boliger i landdistrikterne.

Den anden session vedrører finansiering af **grønne forretningsmodeller i SMV-segmentet**. Her har ECSMV projektet, der omfatter næsten alle kommuner i regionen, vist vejen frem for et effektivt tværkommunalt samarbejde, der i samspil med alle relevante aktører kan fungere som et solidt omdrejningspunkt for en helhedsorienteret rådgivning til de lokale SMVere.

RoundBaltic-projektet skal med baggrund i EU-initiativet "Smart Finance for Smart Buildings" øge adgangen til privat finansiering af energieffektivitet og integrerede vedvarende energikilder. Initiativet er relateret til det overordnede EU-initiativ "Sustainable Energy Investment Forums", der siden 2016 har gennemført en række events i alle medlemsstater, der samler nøgleaktører indenfor finans- og energieffektivitetssektoren med henblik på videns- og erfaringsdeling samt igangsætning af konkrete tiltag i de forskellige EU-lande. Information om afholdte og planlagte events kan findes på SEI Forums [hjemmesiden](#).

I Danmark køres SEI Forums initiativet videre i Horizon 2020 projektet RoundBaltic, der har til formål at gennemføre nationale og regionale roundtables i Danmark, Polen og Letland og som opfølgning på de tidligere SEI Forums roundtables afholdt i disse tre lande. I Danmark gennemføres RoundBaltic projektet af EC Network og GATE21 samt Region Midt og Region Syddanmark. EC Network assisterer også EU på gennemførelsen af SEI Forums initiativet (2016 – 2023). Siden marts 2021 er der i Danmark gennemført i alt 2 nationale RoundBaltic events og 3 regionale events, herunder et event i Region Midt i november 2021.

Tilmelding sker via dette [link](#).

Spørgsmål til arrangementet og de enkelte sessioner kan rettes til:

- Lea Munkholm, Region Midt. Tlf 2924 1153 E-mail: lea.munkholm@ru.rm.dk
- Kaj Leonhart Petersen, EC Network. Tlf 2612 2432 E-mail: klp@ecnetwork.dk

AGENDA

Torsdag, den 13. april 2023

HOTEL SCANDIC, UDGÅRDSVEJ 2, SILKEBORG

09:00	Registrering, kaffe og morgenbrød
09:30	Velkomst og Introduktion <ul style="list-style-type: none">• Velkomst v. <i>Region Midt</i>• Introduktion til RoundBaltic og relaterede EU-initiativer v. <i>EC Network</i>• Region Midtjyllands rolle i den grønne omstilling v. <i>Ralf Johnsen, Region Midt</i>
10:00	Opvarmning til dagens diskussion
10:00	Energiudspil fra Finans Danmark og Landdistrikternes Fællesråd omkring boliger i landområdet v <i>Steffen Damsgaard, Formand for Landdistrikternes Fællesråd (Online)</i> Debat
10:30	Udfordringer og muligheder i Område 4 og i SMV-segmentet v. <i>Henrik Bielefeldt, Chef for Projektudvikling, SUSTAIN</i>
11:00	Kaffe og Netværk
11:15	Erfaringer fra det tværkommunale initiativ ECSMV v. <i>Henrik Westerby, Projektleder, Ringkøbing Skjern Kommune</i>
11:30	Inspirationsindlæg fra Trekantområdet vedrørende projektet Afkobling 2030 (støttet af Industriens Fond), <i>Jeanette Kristensen, Projektleder Trekantområdet</i>
11:45	Paneldiskussion <ul style="list-style-type: none">• Debat med oplægsholdere
12:00	Frokost og netværk

13:00	Diskussion i emnegrupper	
	<p>Spor 1: Finansiering af den grønne omstilling i Område 4</p> <p><i>Moderator: Lea Munkholm, Region Midt</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Inspirationsindlæg vedrørende kollektive forsyningsløsninger uden for fjernvarmeområdet, herunder ift. energifællesskaber. v. <i>Jacob Worm, Diplomingeniør, Planenergi</i> • Inspirationsindlæg vedrørende erfaringer fra Termonet projekter v. <i>SUSTAIN</i> • Diskussion: Hvilke værktøjer og tiltag mangler vi for at fremme den grønne omstilling i Område 4, herunder energirenoveringer og termonet? 	<p>Spor 2: Finansiering af grønne forretningsmodeller i SMV-segmentet</p> <p><i>Moderator: Erik Gudbjerg, Yourenergy</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Introduktion, herunder erfaringer fra europæiske SMV-projekter og EU-initiativer v. <i>Erik Gudbjerg, Direktør og International ekspert, Yourenergy</i> • Erfaringer fra rådgiversiden <i>Pitch fra Skafthi Haldarsson, ProEnergi</i> • Diskussion: Hvordan kan der etableres en forstærket tværkommunal struktur, og hvilken merværdi vil det kunne tilføje? Hvilke rammer og hvilke tiltag skal i spil, herunder finansielle modeller?
14:45	Kaffe og Netværk	
15:00	<p>Opsamling fra de to spor</p> <ul style="list-style-type: none"> • Præsentationer fra de to grupper • Debat: <ul style="list-style-type: none"> – Hvilke tiltag mangler der for at fremme den grønne omstilling? – Hvad skal der arbejdes videre med (facilitering af investeringer)? 	
15:30	Afrunding - netværk med bobler	

EMNE-SESSIONER

Arbejdsgruppe 1: Grøn omstilling i Område 4

Det første regionale roundtable i november 2021 fokuserede på etablering af et muligt **nyt tværkommunalt samarbejde** i forhold til at motivere boligejere til at energirenovere og assistere dem omkring projektudvikling og dokumentation.

Denne opfølgende session vil også fokusere på mulige samarbejder på tværs af kommuner, men set i relation til det aktuelle behov for energieffektivisering og alternativ energiforsyning i områder der ikke er egnet til fjernvarme. Dette vedrører især **landdistrikter** hvor boligernes friværdi er lav, og langt fra dækker lån til nye varmekilder og energirenoveringer.

Sessionen vil have et særligt fokus på Termonet-løsninger, og diskutere tekniske og juridiske og især finansielle udfordringer i relation til etablering af anlæg over og under 250 kW. Anlæg over 250 kW forventes at være omfattet af varmeloven og kan derfor som udgangspunkt finansieres med et kommunegaranteret lån medens de mindre anlæg under 250 kW, der for eksempel kan finansieres via energifællesskaber, har en udfordring med at finde finansiering på det private marked.

Hvilke tiltag er nødvendige for at sikre finansiering af kollektive anlæg der implementeres af energiforbrugere? Vil en samling af forbrugere være tilstrækkelig til at sprede risiko i forhold til både investeringer i nye varmekilder og energirenoveringer? Er der brug for garantinstrumenter?

Finans Danmark og Landdistrikternes Fællesråd har kaldt til handling via et nyligt udspil i januar 2023. Her er angivet i alt 13 forslag, der sigter på at give boligejerne i landdistrikterne bedre mulighed for at finansiere nye varmekilder og energirenoveringer. Blandt andet foreslås et grønt håndværkerfradrag til energibesparende håndværks- og rådgivningsydelse i landdistrikterne og etablering af et rådgivningsorgan for landsbyer, der ønsker at gå sammen om kollektiv varmforsyning. For huse i landdistrikterne uden udsigt til fjernvarme foreslås grønne screeninger og en dertilhørende femårig renoveringsplan, der skal sikre optimal brug af varmepumpeløsninger i samspil med energirenoveringer, og give boligejere en lavere varmeregning.

Region Midt har via puljen "Den bæredygtige landsby" støttet en række projekter med henblik på at afsøge og skabe et fælles og solidt beslutningsgrundlag for valg af fælles alternative energikilder. Målet er at mobilisere borgere, forsynings og beslutningstagere og at hjælpe dem til at identificere det rette videns- og beslutningsgrundlag for at implementere de rigtige energiløsninger lokalt.

Konvertering til individuelle varmepumper er en mulig alternativ energikilde i landdistrikterne, men det kollektive alternativ "Termonet", der er baseret på et fælles primært kredsløb til varmepumper, er generelt betragtet som en mere økonomisk og teknisk fordelagtig løsning, og er ikke forbundet med støjgener.

Varmepumperne og termonettet kan suppleres med el-producerende VE anlæg i form af solceller og eventuelt vindmøller og bidrage til aflastning af det kollektive elforsyningsnet.

De fælles løsninger forventes at kunne gennemføres i samarbejde med fjernvarmeselskaber der etablerer og/eller driver de fælles anlæg inden for rammen af varmforsyningsloven (anlæg over 250 kW).

En anden mulighed er energifællesskaber, og måske især for anlæg under 250 kW, der ikke vil være omfattet af varmforsyningsloven. Energifællesskaber er en sammenslutning af energiforbrugere såsom borgere, boligforeninger, virksomheder og kommunale institutioner i en ikke-kommerciel, juridisk registreret forening eller andelsvirksomhed.

EU har i 2019 lanceret et Elmarkeds-direktiv og et VE-direktiv, der skal bane vejen frem for at borgere kan inddrages aktivt i indførelsen af vedvarende energi, og dels ved at kunne etablere energifællesskaber, hvor energiforbrugere i fællesskab bidrager til indførelse af vedvarende energi gennem egen produktion, forbrug og lagring, inkl. lade-standere til el-biler.

Arbejdsgruppe 2: Erhverv / SMV-sektoren

Som opfølgning på det nationale roundtable i september 2022 vil sessionen fokusere på hvordan det tværkommunale samarbejde der er igangsat i regionen under ECSMV projektet kan yderligere styrkes i forhold til en one-stop-shop lignende struktur, der guider SMVerne gennem hele deres projektrejse og inddrager alle relevante aktører, herunder erhvervshuse samt lokale og nationale finansielle institutioner. Det nationale roundtable diskuterede også muligheden for at etablere en fondsstruktur i samarbejde med Danmarks Investeringsfond (evt. igangsætning af et pilotprojekt).

Hvordan kan der etableres en forstærket tværkommunal struktur, og hvilken merværdi vil det kunne tilføje? Hvordan sikres samspillet med de forskellige aktører, herunder den finansielle sektor? Hvilke rammer og hvilke tiltag skal i spil, herunder finansielle modeller?

De tidligere roundtables under SEI Forums og RoundBaltic har fremhævet **tværkommunale/regionale samarbejder** som fordelagtige strukturer i forhold til at assistere SMVerne i forbindelse med planlægning og gennemførelse af grønne forretningsmodeller.

Den nære kontakt mellem kommunerne og SMVerne er vigtigt i forhold til at motivere SMVerne. SMVerne tænker lokalt og motiveres af lokale initiativer. Kommunerne har et stort kendskab til det lokale erhvervsliv og har en generel interesse i at styrke dette og bevare lokale arbejdspladser.

For at kunne fungere mest effektivt er der brug for en løbende assistance til virksomhederne gennem en fast proceskonsulent, der kan vejlede dem gennem hele værdikæden i samarbejde med leverandører af serviceydelser og produkter og som også kan assistere omkring implementering af de identificerede besparestiltag, herunder i dialogen med finansielle aktører.

Det tværkommunale samarbejde kan også bibringe nogle fordele i form af deling af ressourcer og kapacitet, udveksling af erfaringer, standardisering af processer og projektdokumentation m.v.

[ECSMV-projektet](#) - *Energieffektivitet og CO2-besparelser i virksomheder i Region Midtjylland* er et konkret eksempel på et organiseret tværkommunalt samarbejde omkring fremme af

energieffektivisering i SMVere. I en nylig [evaluering](#) er projektets organisering og den praktiske udmøntning af samarbejdet nævnt som fremhævelsesværdigt. Projektet har resulteret i grønne forretningsmodeller for 200 virksomheder der anviser 250 mio. kr. private investeringer.

Generelt vil der være brug for **udvikling af kompetencer** blandt rådgivere, banker og kommuner i relation til at assistere virksomhederne i forhold til et holistisk approach, der ud over energibesparelser også indtænker cirkularitet og sidegevinster ved energibesparelser (herunder business drivers).

Der er i den forbindelse brug for involvering af en bred kreds af aktører omkring projekterne både m.h.t. rådgivning og vejledning men også m.h.t. videns-opsamling, udveksling af erfaringer m.v. der samlet set kan hjælpe SMVerne gennem projektforsløbene på den mest hensigtsmæssige måde.

Endvidere har de tidligere roundtables gjort det klart, at der er et behov for en **national koordinering** omkring forudsætninger, metoder og kompetenceopbygning og som danner rammen omkring konkrete handlinger og initiativer på det regionale / tværkommunale niveau.

Som konkluderet på tidligere roundtables, og som pointeret i evalueringen af ECSMV-projektet er det vigtigt at den grønne forretningsmodel bruges aktivt i dialogen med bankerne med henblik på at sikre adgang til finansiering. EU's taksonomi og det dertilhørende klassificeringssystem bør inkluderes i forretningsmodellerne, i det omfang det er relevant. Det kan være relevant for SMVerne at tilpasse sig taksonomien hvis de indgår i værdikæden for andre større virksomheder der er omfattet af ordningen. Desuden kan en "grøn" profil være et aktiv i forhold til deres generelle konkurrencesituation og finansiering af grønne investeringer, der medfører CO2 besparelser og energibesparelser.

DELTAGERE

Arbejdsgruppe 1: Grøn omstilling i Område 4

Alfabetisk

Carsten Thorup Willadsen	Norrdjurs Kommune
Christian Leth Christensen	Silkeborg Kommune
Henning Donslund	Ringkøbing Kommune
Henrik Bielefeldt	SUSTAIN / PKA
Jacob Worm	PlanEnergi
Jens Kjærsgaard	Merkur Andelskasse
Kim Tobiasen	Kim Tobiasen Rådgivning
Kirstine Faurholdt	Energitjenesten
Lea H Youden Munkholm	Region Midt
Lis Ravn Sørensen	Lemvig Kommune
Malene Sillesen	Energi og Miljø
Maria Freund	Favrskov Kommune
Mark Edward Booker Nielsen	Region Midt
Nils Dugaard / Kaj Leonhart Petersen	EC Network
Peter Ugilt	Spar Nord
Rolf Johnsen	Region Midt
Steffen Damsgaard (online)	Landdistrikternes Fællesråd
Stephan C Krabsen	EBO Consult
Stine Sig	Jyske Bank
Tommy Olsen	GATE 21
Ulrik Rønsbo	Region Midt

Arbejdsgruppe 2: Erhverv / SMV-sektoren

Alfabetisk

Anders Chr. Haahr	Milestone-Pro
Bente Møller Marcussen	Skive Kommune
Bjarne Søgaard Nielsen	Ringkøbing-Skjern Erhvervsråd
Bo Leervad Christensen	Holstebro Kommune
Carsten Træholt Frie	Jyske Bank
Erik Gudbjerg	Yourenergy
Henrik Godtfredsen	Ringkøbing Landbobank
Henrik Westerby	Ringkøbing Skjern Kommune
Jeanette Kristensen	Trekantomraadet
Kaj Leonhart Petersen / Nils Daugaard	EC Network
Kenneth Konrad Knudsen	Ringkøbing Skjern Kommune
Peter Lindgren	Aarhus Universitet
Skafti Haldarsson	ProEnergi
Torben Jørn Clemmensen (kun til kl 13)	Spar Nord